

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

«Що шукаєш ти вдень з вогнем?»

спитали афіняни у Діогена. –

«Я шукаю людину!»

«Я – людина, хоча ще дитина. І байдуже, чи я тільки-но з'явилася на світ, чи мені п'ять місяців чи шістнадцять років. Я живу. Маю право жити. Я вслухаюсь у світ, вдивляюсь у нього часом не такі вже й добрі очі, вростаю в нього своїми думками, мріями, почуттями. Я стаю його часткою. Нехай і малесенькою. Але серед океану слів хтось почує і мій голос. Нехай тихий, та в ньому та незвідана сила, якої не згубити вам, дорослим, заклопотаним власними справами, турботами...Я особистість, і ви маєте прислухатись до мене, почути, помітити мене! Я творю свій світ, він схований десь далеко – далеко, на межі між вічністю і реальністю. І однаково, чи білий він, чи чорний – ніхто не має права нівечити його.

Я маю чисту душу. Не знищену гріхом, зрадою, заздрістю, не заплямовану підлістю, ненавистю, брехнею. Вона не стоїть на колінах перед блиском золотих монет, не прагне володіти імперіями, мільйонами людей, не торгує своєю честю та гідністю. Вона вільна від суєти. Ви можете насміхатися. Ви можете сто раз вторити: «Ти ще мала. Що ж ти знаєш про своє життя...»

Мені не байдуже горе пораненої пташки і скривдженої людини, розпач Землі, що задихається від диму електростанцій і хімічних заводів. Я ж бо вірю в казку, я ж бо переконана: добро перемагає зло. Я проти зла, проти воєн і насильства, проти фальші і лицемірства, проти сварок і образ. Зазирніть мені в вічі і збагнете: я хочу бачити світ добрим, щасливим, усміхненим. Не розбивайте моїх рожєвих мрій, бо ж , зрештою, не так вже й мало залежить від вас.

Дитина.

P.S. Хто ж, як не ви, захистить мене?»

Цей лист – звернення декілька років тому написала випускниця школи Оксана Юденкова. Перечитуючи його, завжди замислююсь над тим, як це нелегко бути дитиною.

Бути дитиною – це велика, важка, безперервна робота: відкрити світ, пізнати людей, учитися любити. І наша вина, вина дорослих, в тому, що ми не відчуваємо цієї складності. І часто залишаємо їх наодинці з великим світом, який вони ще не встигли зрозуміти.

«Чого я хочу, коли йду до дітей? Як виховати їх щасливими?» - задаю собі питання кожного разу перед зустріччю зі своїми учнями.

Я впевнена: діти не будуть щасливими, якщо ми їх не навчимо любити інших людей, співчувати їм, допомагати, жаліти їх; не навчимо жити за законом добра, краси, загальнолюдських цінностей.

Роздуми привели мене до створення програми « Навколо тебе - СВІТ!».

ПРОГРАМА «Навколо тебе – СВІТ!»

**В епоху спорту і синтетики
Людей велика ряснота.
Нехай тендітні пальці етики
Торкнуть вам серце і вуста.
Ліна Костенко**

Вступ

У наш час в умовах економічної нестабільності, політичних заворушень і перебудов відбувається процес державотворення України, який обумовлює нагальну потребу формування відносин між людьми на моральних засадах. Актуальності набувають проблеми виховання творчої особистості, громадянина на основі оволодіння гуманістичними цінностями, нормами демократичної культури. Як зазначила видатний український педагог Софія Русова, «виховання є передання найкращих моральних заповітів попередніх поколінь для того, щоб із дитини виробилася людина в найкращому значенні слова».

Дана програма розрахована на чотири роки, передбачає системне формування морально – етичних переконань учнів 5 - 8 класів і ставить за мету допомогти дитині пізнати світ, пізнати себе, опанувати мистецтво жити. Системність в роботі з морально – етичного виховання допоможе класному керівнику уникнути непослідовності.

Мета:

- Сприяти розвитку позитивних моральних якостей, патріотизму, поваги до людей, любові до батьків, до природи;
- формувати уміння реально оцінювати свої можливості, учитися розуміти себе, свій внутрішній світ;
- розвивати емоціональність, вміння співчувати, відчувати красу природи та мистецтва;
- сприяти розкриттю та розвитку сутності людини, її позитивного потенціалу.

Прогнозування:

- усвідомлення дитиною морально – етичних норм, прагнення підвищувати свій культурний рівень, бажання стати цікавою людиною, творити навколо себе красу.

Форми й методи роботи за програмою:

- Анкетування;
- Тестування;
- Дискусія;
- Бесіда;
- Зустріч з лікарем;
- Зустріч з психологом ;
- Бесіда – роздум;
- Твір - роздум;
- Турнір ораторів;
- Тематичний вечір;
- Екскурсія;
- Похід;
- Психологічний практикум
- Заочна подорож
- КТС
- Презентація
- Захист проектів
- Шоу

Програмний принцип:

- Як спілкуватися з дітьми?
- Тільки мовою Серця! «Без Серця що зрозуміємо?» (Ш. О. Амонашвілі)

РОЗДІЛИ ПРОГРАМИ

I. «Твій світ. Пізнай самого себе!»

(Як зрозуміти себе, як перемогти себе (психологічне пізнання самого себе), виховання волі, турбота про здоров'я і т. д.)

5 клас

- «Ти знаєш, що ти людина?» - година спілкування
- «Світ моїх захоплень» - виставка робіт учнів
- «Про користь і шкоду емоцій» - зустріч з психологом
- «Корисна їжа і здоров'я» - бесіда
- «Це я» - анкетування учнів

6 клас

- «Шлях до себе» - година спілкування
- «Людина без захоплення – пуста людина» - година спілкування
- «Мій темперамент» - психологічний практикум
- «Що означає моє ім'я?»

- Самопрезентація

7 клас

- «Твої можливості, Людино!» - година спілкування
- «Як те, що я роблю сьогодні, впливає на моє майбутнє» - година спілкування за участю психолога.
- «Твоє здоров'я – у твоїх руках!» - година спілкування за участю лікаря
- «Лист до себе» - твір - роздум

8 клас

- «Чи слухна є думка: «Якщо людина вважає себе нікому не потрібною нездарою, то найчастіше вона й справді стає такою?» - дискусія
- Презентація «Моя вершина»

Висновок: Ти знаєш, що ти - людина?

В. Симоненко

II. «Світ краси навколо нас»

(Вплив музики, живопису, поезії, природи на внутрішній світ людини)

5 клас

- «Години милування природою» – похід до лісу
- Відвідування виставок
- Перегляд кінофільмів
- «Чарівний світ казок» - вікторина

6 клас

- « Години милування природою» – похід до лісу
- Відвідування виставок;
- «В світі музичних інструментів» - година спілкування в музичній школі

7 клас

- « Години милування природою» – похід до лісу
- Відвідування виставок
- «Сім чудес світу» - година спілкування
- «Кременчук поетичний» - літературний вечір

8 клас

- Години милування природою
- Відвідування виставок
- «Літературна Полтавщина» - заочна подорож

- «Мистецтво в моєму житті»- бесіда

Висновок: «Доторкнутися до Краси можна тільки Серцем.»

III. «Світ краси людських відносин»

(Людина серед людей, моральні категорії: добро і зло, милосердя і жорстокість, відповідальність і байдужість, дружба і товаришування і т. д.)

5 клас

- Друг – це означає другий «я» - година спілкування
- «Вчись жити в мирі та злагоді» - читання та обговорення оповідань
- «У країні Добрих і Ввічливих людей» - заочна подорож

6 клас

- «Що таке толерантність?» - година спілкування
- «Година доброти» - година спілкування
- «Відповідальність за вчинок» (зустріч із працівниками Служби у справах неповнолітніх.
- «Кодекс честі класу» - КТС

7 клас

- «Добро і зло – вінець духовності» - година спілкування
- «Байдужість – захолює вогонь душі» - година спілкування

8 клас

- «Без серця що зрозуміємо?» - година спілкування
- «Правосвідомість і громадянська відповідальність» - (зустріч з юристом)

Висновок: «Поспішайте творити добро» (О. Довженко)

IV. Світ спілкування.

(Ввічливість, такт, співробітництво і т. д.)

5 клас

- «Давайте знайомитись!» - година спілкування
- «Ви сказали: «Здрастуйте!»- година спілкування
- «Шоу ввічливих хлопчиків»

6 клас

- «Здрастуйте! Я – Конфлікт!» - година спілкування
- «Спілкуємось по телефону!» - бесіда

7 клас

- «Ну що б, здавалося, слова?» - година спілкування

- «Форми спілкування. Які вони?» - година спілкування
- «Презентація класу»

8 клас

- Суперечка. Хто є переможцем? - диспут
- «Заговори, щоб я тебе побачив» - година спілкування

Висновок: «Справжня ввічливість виявляється в доброзичливому ставленні до людей» (Ж. Ж . Руссо)

V. Світ речей. Зовнішня краса.

(Що означає бути вдягненим доречно, як коригувати свою зовнішність, краса і мода, світ речей)

5 клас

- «Зустрічають по одягу...» - година спілкування
- «Чи піклуєшся ти про свій зовнішній вигляд?» - тестування

6 клас

- «Мода і стиль» – година спілкування
- «Справжнє багатство людини не в речах, а в розумі, в духовних цінностях. Як ви це розумієте?» - бесіда - роздум

7 клас

- «Зовнішність і етикет» - година спілкування
- «Я і світ речей» - бесіда

8 клас

- «Краса зовнішня і краса внутрішня» - година спілкування
- «Між нами, дівчатами...» - зустріч з косметологом.

Висновок: «В людині має бути все прекрасним: і обличчя, і одяг, і душа, і думки» (А. П. Чехов.)

VI. «Пізнай свій край, свій рід, свій нарід»

5 клас

- «Україна моя неозора!» – година спілкування
- «Як Батьківщина й сонечко над нами
Отак і мама на землі одна» - родинне свято
- «Перші кроки до Олімпу» - родинне свято

6 клас

- «Державні символи України» – година спілкування
- «Рідне місто моє – Кременчук!» - екскурсія

- «Перші кроки до Олімпу! – родинне свято

7 клас

- «Я – громадянин України» – година спілкування

- «Батьки і діти» - година спілкування

- «Перші кроки до Олімпу» - родинне свято

8 клас

- «Моя Україна – вільна держава, я з нею пов'язую долю свою» - година спілкування.

- «Ода Кременчуку!» – конкурс ораторів

- «Тепло отчого дому» - година спілкування

- «Світ у твоїх долонях!» - захист проектів

- «Перші кроки до Олімпу» - родинне свято

**Висновок: Все на світі можна вибрати, сину,
Вибирати не можна тільки Батьківщину.**

В. Симоненко

**Загальний висновок: Не роби іншому того, чого собі не бажаєш! -
«золоте» правило моралі.**

«Зорі твої, якщо твоя голова, розум і серце створені для зірок»

Рей Бредбері